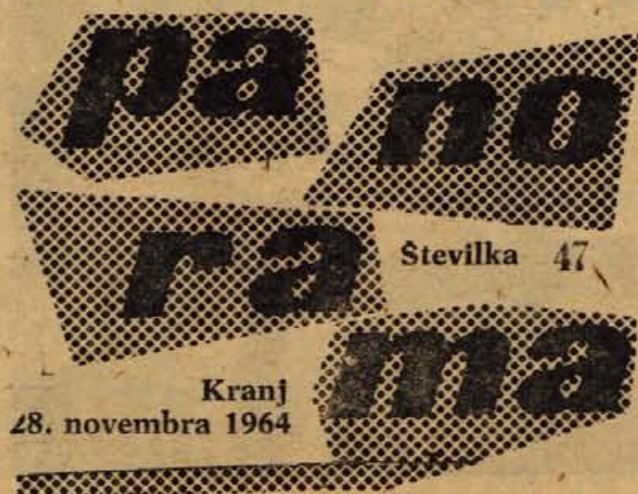

Zeleniška žičnica v poskusnem obratovanju

Foto: F. Perdan

Darovana mladost

Delavec, ki si je služil kruh z rokami, sem bil pred dvajsetimi leti. Vojna vihra mi ni prizanesla. Občutil sem njene grozote in doživljal razvalino mladosti. Mladosti? Ali sploh lahko uporabim ta izraz? Življenje pred dvajsetimi in še več leti pravzaprav ni poznalo tiste prave, cvetoče in kipeče mladosti, ki se blesti kakor jutranja zarja vzhajajočega sonca... Takratno življenje je bilo neizprosno, težko in mračno. To sem okusil. Samo devetnajst let mi je bilo, pa sem že bil med našimi borci za svobodo. Na dolgih pohodih z ožuljenimi nogami, lačen in tresoč se od mraza sem stopal življenju nasproti... Močno sem zbolel. V partizanski bolnišnici sem se zdravil. Veliko sem razmišljal o preteklosti, ne samo

o moji, temveč tudi o svojih mladih soborcih. Pri tem pa me je ob spoznanju na prispevek mladih ljudi v odporu in boju proti okupatorju, vselej obdal nepopisno prijeten občutek in globok ponos.

Bilo je pred dvajsetimi leti, pa vendar mi je v živem spominu ostal datum 29. november 1947. V počastitev naše nove Jugoslavije, stare leto dni, smo takrat priredili svečan miting. V skromni kmečki sobi se je zbralo 18 partizanskih ranjencev in bolnikov in blizu 70 domačinov. Na obrazu prisotnih je bilo opaziti odsev ponosa in pričakovanja. Za izvedbo kulturnega programa so izbrali tudi mene, delavca. Občutil sem nemiren utrip srca, ko sem prvič stopil na oder. Sprva nekoliko tesno, potem pa sem s sproščenimi in zvenečimi besedami recitiral:

Samo milijon nas je,
milijon umirajočih med mrliči,
milijon, ki pijejo nam kri biriči,
Samo milijon, ki ga življenje
krotoviči

in vendar ga ne uniči,
nikoli in nikdar...

Kdo danes po dvajsetih letih ne pozna teh verzov? Že tolikokrat smo jih slišali in ravno tolikokrat nanje pozabili. Toda takrat, v času vojne so bile nam vsem velika moralna opora, ki nam je vlivala vero v bodočnost. Takrat pa je večina prisotnih te besede prvič slišala. Bolniki in ranjenci so se za trenutek počutili opogumljeni, starke, starci in otroci pa so pričeli vzklikati naši novi Jugoslaviji. Pozno v noč se je ob spremljavi harmonike razlegala daleč partizanska pesem. Človek bi ne verjel, da je tisti trenutek še pustošila vojna po naši domovini. Vsaj za nekaj časa smo prezrli in pozabili na kruto resnico!

Izvojevali smo zinago. Uresničil se mi je mladostni sen in postal sem človek z vsemi pravicami in svoboščinami. Kakor pred dvajsetimi leti v borbo, sem tudi sedaj stopil v nov svet, v novo življenje smelo! In mladost? Spomin nanjo je svetel in bogat. Tudi jaz, delavec, sem pripomogel, da moji trije sinovi in nešteto drugih otrok danes doživljajo resnično pravo mladost! Spoznanje, da se je nešteto darovanih mladosti naših borcev tako bogato obrestovalo, da je vzknila na zlatem polju v klasje, ki ga vedno znova žanjejo naši otroci z občutkom hvaležnosti in zadovoljstva, mi vliva nekaj, kar lahko imenujem mladost! Tudi jaz, Niko Košir iz Kranjske gore, zato doživljam prijetne trenutke mladosti, ki so mi bili v moji resnični mladosti tako tuji in neznani.

DRAGO KASTELIC

Mrak. Nad grobom Johna Kennedyja plapola večni ogenj. Prav te dni je minilo leto, kar so ga ubili na dallasških ulicah. Bližajoča se noč je polna svetlega plamena, ki pripoveduje več kot samo to, da počiva tu John Kennedy. Pomeni tudi, da bo gibanje, ki ga je začel on, živelo še dolga leta.

Toda John je kljub prezaposelnosti znal obvarovati intimnost njihovega družinskega življenja. Takrat so živeli v Georgetownu, luksuzni washingtonski četrti. Pri zajtrku je vedno našel čas, da je po-

poletje, ki je bilo njihova zadnja skupna sreča, je Caroline vsak petek pričakovala očeta na trati pred hišo v Hyannis Portu. Prav pred hišo je skočil iz helikopterja in nekajkrat globoko zadi-

na odprtem morju. Tja se je odpeljal s svojo belo jadrnico »Honey Fitz« in včasih bral dolge ure. Svoje zadnje počitnice je preživel s Shakespearom in Tennysonom. V trenutkih navdušenja je na ves glas recital verzé, spremljalo pa ga je bučanje razburkanega morja.

Jacqueline

»Ena sama živa rana sem.« To so bile Jacquelineine besede na večer pogreba njenega moža. Zanj je bilo tedaj vse končano. Niti toliko poguma in moči ni imela, da bi prevzela dolžnost matere; obupana in srta je hotela Carolino in Johna zaupati svojemu svaku Bobu, očetu osmih otrok. »Ne, ji je odvrnil, »morate nadaljevati. Otroka pa vam bosta pomagala živeti.« Nadaljevala je. Vse leto je živela samo v spominih nanj. »Včasih,« pravi Jackie, »se ponoči prebudim in mi hočem nekaj povedati, toda njega ni več tam... Večina religij uči, da je še neko drugo življenje. Trdno se oprjemam tega upanja.« Toda živeti v Washingtonu — to je presežalo njene sile. Na vsakem koraku je srečavala vedno isto: spomin na srečne dni. V New Yorku, na Peti aveniji si je kupila stanovanje. Postati hoče Američanka, taka kot so vse druge. »Poskušala se bom otresti bridkosti in grenkobe.«

takrat ne, ko Carolina zasopla plane v sobo in išče z očmi pomarančni sok, ki ga je vedno delila s svojim očetom.

»Hočem letala, veliko letal in še več letal. In na koncu ne pozabi na Caroline.« To pismo je mali John John narekoval svojemu očetu. Namenjeno je bilo dedku Mrazu. Tudi lani je bilo prav tako, le da ga je narekoval stricu Bobbyju. Vsako leto so se pod isto jelko zbrali John John, Caroline in vseh osem Bobovih otrok. Strast malega Jacquelineinega sina za vsem, kar leti, se je pojavila leta 1963, ko se je njegov oče vsak weekend spustil s helikopterjem na trato pred hišo Kennedyjevih v Hyannis Portu. Hiša je še vedno polna otroškega vrišča, le helikopterja ni več...

»Moj mož je bil izredno ponosen, ko so ljudje, ki jih je ljubil, delali dobro.« Ker je bil mornar, je hotel, da bi njegova družina postala njegova popolna posadka. Bil je še čisto majhen, ko mu je oče podaril prvo jadrnico »Tenofus«. Z devetnajstim leti pa sta si z bratom priborila na Harwardu prvi pokal. Med vojno je bil poročnik na krovu torpedovke P. T. 109. 2. avgusta 1943 je japonski rušilec »Amagiri« pri Salomonovih otokih razpolovil njegovo ladjo. V vodi je ostal 36 ur. Z jermenom, ki ga je držal med zobmi, je privlekel do nekoga samotnega otoka prijatelja, ki je bil nevarno omejen. Zadnja leta je bilo pomorstvo samo še njegov »hobby«. Sklenil pa je otroke vseh Kennedyjevih izuriti v plavanju; dajal jim je rešilne pasove in jih z »Victure« metal v morje.

Njegovi nečaki so ga vedno klicali Jack, on pa jih je imenoval svoje mornarčke. Vsak weekend jih je, če je bilo lepo vreme, odpeljal na morje. Potem jih je učil krmariti. Če so se prav napravili, jim je dovolil, ko so se vrnili na suho, »oropati« vse slaščičarne v Hyannis Portu.

Ko je bilo Carolini tri leta, je bila predsedniška predvojlina kampanja na višku.

klepetal z ženo in malo Carolino.

Amerika se nikoli ni videla kaj takega: došla je v Belu hiši. John John se je rodil 25. novembra, tri tedne po izvolitvi njegovega očeta ter mesec in pol pred njegovo slovesno zaprisego. Caroline je sprva mislila, da je dobila novo lutko, eno več v njeno zbirko mednarodnih lutk, ki so jih predsedniki tujih držav prinašali ob svojih uradnih obiskih. Došla je Maud Shaw je bila ena izmed žensk, ki je bila deležna največ zavisti. Z velikim strahom je opazovala Johna Kennedyja, ko je vzel v naročje malega Johna Johna, ga dvigoval pod strop in zaplesal z njim ples irskih mornarjev. Toda deček je kmalu hotel v svet odraslih. V najresnejših urah, ko je predsednik diskutiral s svojimi svetovalci, sprejemal veleposlanike, poskušal reševati berlinski ali kubanski problem, je mali radovednež zlezal pod ogromno pisalno mizo in spraševal očeta: »Zakaj samo letala lahko letijo, avtomobili pa ne?« Nekoč mu je oče prinesel s potovanja papigo, ki je imela v trebuhu skrito hrumečo napravo. To je bilo njegovo najdražje darilo, kar jih je kdajkoli dobil.

Poletje 1963 je Jackie s Carolino in John Johnom, kakor vsa druga poletja, preživljala v Hyannis Portu, majhni plaži v Massachusettsu. Že 40 let imajo Kennedyji tam svoje posestvo. To so bila njihova poletja, poletja vseh Kennedyjevih, ki so se zbrali okrog očeta Joeja, bivšega veleposlanika v Londonu. Vsak petek je Jackie telefonirala Johnu, da je potem lahko razveselila otroke z veselo vestjo o njegovem obisku. Ura v Botingu in nekaj minut v helikopterju je zadostovalo, da se je predsednik zopet znašel sredi družine in v ljubljenem kraju, kjer je preživel svojo radost.

Caroline, dekletce sedmih let, se mnogokrat poglubi vase, da bi se spominjala... Boječa in tiha je, tragedija jo je zaznamovala. Lansko

hal, kot bi hotel odgnati od tod vse washingtonske skrbi: krize, Kubo, Vietnam, Ciper... Potem se je predal športu; njegovo največje zadovoljstvo pa so bile knjige

Veliko so pisali o njem po njegovi smrti. Mnogi so poskušali napraviti iz njega legendarnega moža. John Kenendy ni bil mit, bil je samo človeško bitje iz mesa in krvi, ki je ljubilo in bilo ljubljeno, ki je sovražilo in bilo osovraženo, ki je imelo smisel za veličino, vizijo prihodnosti in tudi človeške slabosti...

TONCI JALEN

se spomni nja

Otroci so bili vedno njegovi najiskrejši prijatelji

Rina Brun pri klavirju

Prvič sva se srečala, pa sva se pogovarjala kot stara znanca. Njen sproščen in globok pogled in prikupen nasmehek sta razodevala njeno pozornost in pripravljenost za razgovor. Bila je malce zmedena, saj je bil to njen prvi intervju.

Že prvič je s svojim petjem osvojila domače občinstvo. Za tem so se vrstili njeni nastopi širom po naši domovini in tudi v tujini. Priznanja, vabil in spominov ji ne manjka. S skromnostjo nam jih je pokazala in všeč nam je bilo, ker je vsi ti, sicer cenjeni in dragi spomini, niso naredili domišljave. Skromna je. Ima pa željo, ki komajda upa, da se ji bo kdaj izpolnila. Želi postati poklicna operna ali koncertna pevka. Ko smo se o tem pogovarjali, smo na njenih očeh opazili ogenj in strast, ki vedno izžareva takrat, kadar nanese beseda o petju, o njeni želji. Kadar poje, se počuti srečno!

38-letna Rina Brun, ki živi s svojim soprogom, sinom Francijem (16) in hčerkico Boženko (13) pri Jeseniah prepeva kar pomni.

— Ko sem bila stara štiri leta, sem pela in v otroški fantaziji doživljala nastope pred občinstvom. Mama mi je rekla, da sem znala prej peti kot govoriti. —

V mladosti ni imela možnosti se posvetiti petju. Oče jo ni dal v šolo, ker se je bal, da jo bo izgubil. Izučila se je za šiviljo.

— Poklic šivilje sem opravljala tri leta, nisem bila zadovoljna in srečna. V notranjosti sem občutila nemir, ki me je bolel. —

Rina je vztrajala, želela je postati pevka. Leta, ki so se med tem nevidno vrnila, jo niso motila. Zavedala se je le boleče resnice, da je tudi za petje potrebna šola in znanje.

— Leta 1956 sem se vpisala na glasbeno šolo na Jesenicah. Soja sicer traja pet let, dokončala pa sem jo z odličnim uspehom v dobrih treh letih. 1960. leta pa sem

začela obiskovati glasbeno šolo v Kranju. Štiri leta hodim sedaj k profesorici Majdičevi, ki mi uspešno posreduje svoje bogato znanje. Hvaležna sem ji. Solo bom dokončala letos. —

Za njen glas so kmalu zvedeli tudi v Kranju. Povebili so jo v pevsko društvo France Prešeren.

— Z veseljem sem sprejela njihovo vabilo in sem postala član društva. Pojem sopran. —

Tudi doma na Jesenicah so cenili njeno petje. Potrebovali so jo in ona je potrebovala njih.

— Doma sem začela, doma pravzaprav doživela prve uspehe, ki so mi utrnili pot k petju. Z jeseniško Svobodo sem prvič gostovala v tujini, v Genovi, kjer smo doživeli lep uspeh. Takrat sem pela narodne pesmi. —

Menda ste že bili v milanski Scali. Ali je to res?

— Res sem pred dvema letoma prestopila prag milanske Scale, toda ne kot pevka. Dvorana je bila takrat prazna in goreče sem si želela zapeti, čeprav sama sebi. Mimogrede povedano, da sem s Prešernovim pevskim zborom nastopala tudi po nekaterih mestih v Franciji. —

ki prodre v globino . . .

Mati ste, kako pa je z materinsko ljubeznijo?

— Razen nelzmerne strasti do petja občutim do svojih dveh otrok ljubezen, ki je toplejša in slašja od tiste do petja! Če ne bi bilo z otroki kaj v redu, ne bi mogla peti. Otroka me pravzaprav spodbujata in vlivata novih moči.

Vaši starši in vsi bratje in sestre pojejo. Kaj pa vaša otroka?

— Oba že kar dobro igrata na klavir in pojeta tudi. Sin Franci, ki sedaj obiskuje tretji letnik metalurške vajeniške šole, vsak dan bolj kaže nagnjenje k petju. Milim, da je poklic, za katerega se je odločil, pravo nasprotje njegovim notranjim čustvom. —

Streslo nas je, ko smo stopili v vašo mrzlo sobo. Vi pa ste mirno igrali na klavir. Ali vendar ne čutite mraza?

— Včasih igram in pojem v mrzli sobi. Morda mi mraz

sega do kosti, toda jaz ga takrat resnično ne čutim. — Veliko vadite?

— Redno vadim, odvisno od razpoloženja. Načrtna vadba je osnova za petje. Brez tega pa ne gre! —

Manekenka in pevka?

— Vsako leto sodelujem v Kranju na modni reviji. —

Vaše nepozabno doživetje?

— Nikoli ne bom pozabila 10. avgusta 1963, ko sem bila sprejeta pri Titu na Brdu. Kot manekenka sem zapela Giacomdo. Tito je bil navdušen in sem se z njim in njegovo soprogo Jovanko dalj časa prijetno pogovarjala. Sprejem in pozornost Tita je bil zame veliko in nepozabno doživetje. —

Po prijetnem razgovoru, ki nam je razodel skrivnosti in želje pevke, se nam je porodila iskrena želja, da bi Rina Brun kmalu postala to, kar si tako želi.

DRAGO KASTELIC

POLsocialistični Mesar - nogometaš

MARTIN

Zivel je njega dni mesar, ta mesar ni bil zadovoljen s svojim poklicem. Stal je v prazni mesnici in razmišljal: »Mesar, mesar, kaj bi mesar! Poklic mesarjev je boren in zaničevan in od vseh potrošnikov sovražen. Jaz ne ostanem več mesar, ampak izberem drug, imenitnejši poklic.« In šine mu v glavo: o nogometaših toliko govore in pišejo, nogometaši, ti so imenitno plačani, pa še on odslej ne bo več mesar, ampak nogometaš! »Kvalifikacije za nogometaša imam,« je rekel, »saj so nogometna igrišča dostikrat močno podobna klavnicam.« — In napravil se je na pot naravnost proti nogometnemu jugu.

Ne hodi dolgo pa naleti na klapouhega pujsa-ščetinca, ta je marljivo pobiral in krehal, kar so delavci na zadružni njivi pustili za sabo, ni gledal ne na desno ne na levo in je šele tedaj zapazil mesarja, ko mu je bil tik za hrbtom. Prestraši se kot prometni grešnik miličnikove piščalke, toda mesar ga milostno ogovori: »Nič se ne boj klapač, saj nisem mesar, ki kolje klapače, ampak nogometaš!«

Gre zamišljen v milijone, ki jih bo dobil za pristop k nogometnemu klubu, naprej, ne pride daleč pa naleti na bradatega jarca, ki je slastno obiral meterski plevel sredi turističnega kraja. Jarec se prestraši kot birt sanitarnega inšpektorja, mesar pa ga okara: »Kaj se strašiš, bradač. Ah sem mar mesar, ki kolje bradače? Jaz sem nogometaš!«

In z mislijo na premije za dobljene tekme je nadaljeval svojo pot. Ni hodil dolgo pa naleti na sivo kobilu, ki je zamišljena mulila travo, poganjajočo iz razpok in jam na asfalu, ki jih v pričakovanju turistične sezone še niso zalili. Kobilu se prestraši, mesar pa je bil skoraj hud: »Kaj se strašiš, starina? Ali sem mesar in te kanim zaklati, starino? Neumnica, ali ne vidiš, da sem nogometaš! Maram zate prav toliko kot gorenjske občine za leški letalski center! Na jug grem, tam me čakata stanovanje in avto!«

Mahne jo dalje. Hodi od kluba do kluba, pa so imeli v vsakem moštvu mesarjev že več kot preveč. Pač pa mu prične kruliti popevke prazni želodec in prazni želodec obrne mesarja-nogometaša nazaj, od koder je prišel Noge so ga hitro nosile, saj morajo biti mesarji urni, da lahko dohajajo svoje cene in kaj kmalu je dospel zopet do kobilu.

Kobila se je toliko zmenila zanj, kolikor se občinski organi zmenijo za sklepe zborov volilcev, mesar pa je pokasnil in jo ogovoril: »Zdravo, starina, kaj sem hotel reči: zaklal te bom!«

Kobila ga začudeno pogleda: »Ti se šališ! Saj vendar nisi kak mesar, da bi me zaklal, saj si vendar nogometaš!«

Mesarja je bile sram. »Nogometaš sem ali tam,« je rekel, »zaklal te bom, pa amen!«

Kobila mu je odgovorila: »Če je taka — ti si nogometaš, tebi se mora vse klanjati! Ako me hočeš zaklati, pa dobro. Svetujem ti le, počakaj vsaj toliko, da se malo postaram, zdaj sem očitno premlada za zakol, saj pri nas samo stare bolne kljuse koljejo!«

Mesar ni mogel kaj, uklonil se je tej neizprosni logiki in šel je nad jarca. »Zdravo, bradač, čuješ: zaklal te bom.«

Jarec se začudi in veli: »Ni mogoče! Saj vendar nisi mesar, da bi me zaklal, ti si vendar nogometaš!«

Mesarja je bilo sram. »Nogometaš sem ali tam,« je rekel, »zaklal te bom, pa je.«

Jarec mu odgovori: »Ti si nogometaš, tvojim muham mora biti ustrezno! Toda ali si že kdaj slišal, da bi bile gorenjske mesnice dobro založene z bravino? Potrpi, da se razmere spremenijo. Zdaj res še nisem goden za potrošnike!«

Mesar se je vdal tem prepričljivim razlogom, pustil je bradača in šel naprej do pujsa-ščetinca. »Zdravo, klapač, tako in tako, jaz te bom zaklal!«

Pujs-ščetinec je bil zelo prijetno iznenaden, nič bolj kot Blejci, ki jim vsako leto odlože graditev šole in ambulante naposled si je pa tudi on izprosil odloga, češ, »sede; bi bilo njegovo meso kvečjemu za domače tržišče, hoče se pa potruditi, da čimprej odebeli za izvoz.«

Tooliko vsesplošnih izgovorov ni bil mesar še nikdar nikoder čul, če izvzamemo odgovore, ki jih je dobival na svoje kritične pripombe na zborih volilcev. To ga je neizrecensko prepričalo, nasitilo pa ga ni in ko ga je glad le prekruto vil, podal se je nazaj h kobilu.

»Starina,« ji reče, »reči so in razmere, jaz pa nisem upokojenec, da bi potrpežljivo čakal, zato te zakoljem!«

Kobila ga postrani pogleda, potem se mu pa globoko prikloni kot naši gostinci tujcem in pravi: »Blagor mi, da morem reva, ki sem, postrči vrlemu predstavniku slovitega mesarskega podjetja sama s seboj. Stara sem, a nikdar nisem upala, da me kdaj doleti tako visoka čast! Stori, kar te je voljal Le nekaj bi te še predvano prosila. Ko me je kovač včeraj koval, napisal je na podkev, koliko sem stara. Ti si nogometaš, ti se spoznaš na številke, daj pogledj številko na moji podkvi, da boš lahko povedal svojim plemenitim mesarskim tovarišem, kako staro si zaklal in prodal kobilu.«

Mesarju so bile kaj vseh lepe besede, saj lepih besed mesar ne sliši dosti. Skloni se, da pogleda letnico, a kobila ga neusmiljeno oplazi s kopitom po glavi, da je pri priči omedlel. Ko se je spet zavedel, ni bilo o navihani kobilu ne duha ne sluha. S težavo se je pobral in z razbito glavo jo mahnil k ščetincu.

»Čuj, klapač,« mu pravi. »reči so in razmere, jaz ne morem in ne maram čakati, zakoljem te!«

Nato pujs: »Kakor te je voljal Le nesrečnega se štejem, da si izbral prav to mojo revščino, pa za pakirano meso bom že dober, saj lahko kost in kožo skrijete! Kako me bodo zavidali moji podrejeni! Veš kaj!? Prosim te, primi me še za uho, da kriče razodnem kolektivno, naj si izberejo drugega šefa, ker mi prihaja ura rotacije v lonec in pečico!«

Mesarju so te besede dobro dele, ustregel je pujsu in ga prijel za uho. Pujs prične na vse pretege cviliti, prav tako kakor vsaka zadnja plat, pod katero se stolček zamaja! Ta njegov vik pa privabi iz vseh strani tovariše mu pujs in ker so bolj vkup držali kot Slovenci, zakadé se v mesarja in ga tako zmrcvarijo, kakor kak direktor sklepe delavskega sveta.

Klavrn kot dotacija za kulturne potrebe občanov se je privlekel do jarca. »Čuješ, bradač, reči so in razmere, skratka, vsaka beseda bi bila odveč: zakoljem te!«

Jarec mu hiti govoriti: »Vidim, vidim, da ste vse meso že izvozili in veselji me, da ti moram služiti. Bojim se le, da bo mojega mesa že pet minut preden se mesnica odpre, zmanjkalo, kakor zmanjka telečjih jetrc! Veš kaj, postavi se tu sredi njive, jaz pa pokličem še svojega brata, pa boš imel mesa, da boš lahko še pod pultom kaj prodal!«

Mesar je bil lačen, da je komaj stal in zato je ubogal. Postavil se je sredi njive, jarec in njegov brat sta se pa vsak z ene strani zaletela vanj, kakor planejo na visoko glavo naši ljudje, ko je že dobila klfoto od zgoraj, prej se ji pa nobeden niti s prstom požgati ne upa, kamoli s pestjo! Z glasnim krohotom sta jarca zbežala, mesar pa je moral zbrati zadnje moči, da se je še zatekel v ambulanto.

Sedel je v čakalnici. Premišljeval je svojo usodo in rekel: »Prav se mi godi! Moj oče ni bil nikdar nogometaš, pa se je pošteno preživljal! Čemu sem si jaz prebiral poklic, prav se mi godi! — Ali je bil moj oče kdaj tržni inšpektor da bi se za številke zanimal, pa je le dobro živel! Čisto prav se mi godi! — Tudi izvajalec popevk ni bil nikdar moj oče, da bi godel na svinjska ušesa, pa je srečno živel! — Niti ni bil moj oče kdaj v zadrugi v službi, da bi na njivi postaval, pa je zadovoljno živel do smrti. Prav se mi godi, prav in prav! Osel sem, pa ne nogometaš! — Zares nisem vreden drugega, nego da me kdo še prijavi zaradi lanskih goljuffj z mesom, da me bo konec!«

Zraven pa je na klopi sedel Polsocialistični Martin, ki je na zdravnika čakal, ker ga je marsikaj bolelo, in ta fant je zdajci prijaval mesarja, da so ga zašli za pet let zaradi grabeža.

»No,« je vzdihnil mesar, ko je zvedel, kako so mu prišli na sled, »lepa reč pa taka ureditev, še sam s seboj ne smeš več govoriti!«

Kar tri dni bomo praznoval!

Malokrat se »urajma« da je človek prost kar tri dni zaporedoma. Tri dni bo milslim res zadosti, da si drug drugemu čestitamo k delovnim uspehom in k rojstnemu dnevu mlade Jugoslavije. Vsakdo bo praznoval praznik 29. novembra po svoje. Nekateri z izleti v naravo, drugi z vožnjami z lastnimi avtomobili, tudi žičnice (seveda v kolikor ne bo reparature na električnem vođu) bodo marsikateremu nudile svoj užitek. Večji del pa bo gotovo doma al' premišljevalo kako koristno ponucati obljubljeno trinajsto plačo, al' pa jim bo kavč nudil prijetno poležavanje in prebiteljne dnevni časopisov. No, da pa katerega pri čitanju časopisa, revij ne bo zamorila kopica časopisnih čestitk, mu za prvo pomoč in dobro voljo posredujem nekaj veseljih, okroglih, z željo, da poživim tiste žilice, katere so zadolžene za smeh, dobro voljo in zabavo.

Za 29. novembra se ga je tov. Urh pošteno nalezal! »Nikdar nisem mislila, da bom imela kravo pri hiši!« ga zmerja žena.

»Lepo te prosim, ne tako na glas Urša,« jo roti Urh. »Če te kdo od zadruga sliši, bomo koj dobili odločbo za obvezno oddajo mleka.«

MESARSKA

Mesar je na vrata mesnice napisal listek s sledečimi vsticami:

»Jutri bom klal prešiče, postavite se pravočasno v vrsto!«

KMECKI OGLAS

Kmet iz ravnine, star 38 let, si želi spoznanstva s kmečkim dekletom, staro do 30 let, ki poseduje traktor. Reflektantke naj pošljejo sliko traktorja!

PARTIZANSKA

Ko so neko noč Nemci z belčki prenočili v neki samotni hiši, so zahtevali od gospodinje, da jim nekaj skuha.

»Kaj naj tem hudičem skuham?« pomisli gospodinja. Pa se nenadoma spomni, da ima v kamri stare irhaste hlače od rajnega deda. Te seveda razreže in jih pripravi kakor vampe. Ko so Nemci in belčki pospravili celo skledo teh »vampov« jih je gospodinja vprašala, kako so se jim zdeli. Pa reče eden od belčkov: »Veste, mati, župca je bla še nekam zmahtna. Vampi pa so bili premalo kuhani, pa tole se nam je čudno zdelo, da so bli knofi na njih pritihi.«

KNJIGOVODSKA

Revizor: »Na kateri račun podjetja bi vpisali stroške osmrtnice?«

Knjigovodja: »Na račun potnih stroškov.«

Revizor: »Zakaj ravno na ta račun?«

Knjigovodja: »Ker običajno piše na osmrtnici, za vedno odšel od nas.«

SODOBNI ZAKON

Prvoitno sva bila namenjena, da naročiva punčko, pa sva se zaradi krajšega delovnega rečka odločila za avto.

ENA IZ TRGOVINE

Potrošnik: »Imate vezalke?«

Trgovec: Ne!

Potrošnik: »Morda varnostne sponke?«

Trgovec: »Ne!«

Potrošnik: »Naprstnike za šivanje?«

Trgovec: »Nimamo.«

Potrošnik: »Kaj za vraga pa sploh imate pri vas?«

Trgovec: »Vi, čujte (pravi vljudno trgovec) mi smo trgovina in ne obrat za informacije!«

UGANKA

Gov gre, dol ne. Kaj je to?

(Cene)

PARTIZANSKA

Med spopadom z Nemci je nemški mitraljezec prilezel partizanskemu bataljonu za hrbet. Tedaj vzkligne četni mitraljezec Francej, ki je bil vnet nogometaš:

»Oho, pazite fantje! Tamle stoji Fric v ofsaidu.«

BODO VIDELI

Vam je umrl stric? — Moje sožalje?

Bil je menda že precej star?

Da 90 let.

Lepa starost. Ali je bil v teh letih še duševno zdrav?

To bomo šele videli, ko bomo odprli testament.

Grega

Plete- nine, blago, kon- fekcija

Zene prav dobro cenimo pletenine, ne mečkajo se, tople so in ob pravilnem negovanju tudi trpežne. Zato ni nič čudnega, da si želimo v svoji garderobi lepo pleteno obleko, kostim ali jopico in puli.

Vsekakor si želi večina kupovalk volneno oblačilo v modnem barvnem odtenku in kroju. Jugoslovanska moda si še ni pridobila slovesa vodilne mode, to dobro vemo. Saj tudi naši modni svetovalci prikažejo več ali manj izdelke, za katere so dobili mavdlihe pri italijanskih, francoskih ali nemških modelih. (Ne smemo se čuditi, ko sem omenila tudi nemško modo, saj je v zadnjih letih tako napredovala, da ji vodilni svetovni časopisi ne odrekajo pomembnosti.)

Lepo in prav je, da se kreatorji v posameznih tovarnah pletenin potrudijo in izdelajo za modne revije v Ljubljani moderne in res lepe pletenine. Manj razveseljivo pa je, da v trgovinah najdeš le redkokdaj pletenine, katerim daje moda prednost in katere lahko občudujemo na revijah.

Polistajmo po modnih časopisih, nato pa stopimo v kranjske trgovine.

Znani priljubljeni puliji z visokimi zavirani ovrtniki v češnjevi rdeči, beli, črni in zeleni barvi ne polnijo samo listov modnih časopisov, pač pa jih lahko vidiš na modnih pupah v izložbenih oknih v Italiji, Nemčiji, v Franciji in še pogosteje jih srečuješ pri ženah. Puliji navadno niso gladki, pač pa stebričasto pleteni. Nosijo jih k ozkim sportnim, vzorčastim krilom. Pulije imajo navadno zataknjene za pas, ki ga poudarja usnjen pas.

Pri nas žal takih pulijev ni. Prodajalke vljudo povedo: »Se pridite, a ne vem, če bomo dobili.« Na izbiro so le puste sive, antracit lila in vinsko rdeče jopice ter puloverji. Posebno lila barva je precej ponesrečena in že nekaj let tak ton povsem nemoderen. Verjetno je našim trgovskim potnikom všeč, ker so še vedno police v prodajalnah obložene s to barvno robo?!

Ustavimo se pri dvodelnih oblekah. Spomladi sem v trgovinah opazila dokaj prikupne pletene kostime (Almira) Enobarvno krilo (sivo ali modro) je dopolnjevala črtasta sivo bela ali modro bela jopica. Sedaj je izbira revnejša. Odločiš se lahko le za strogo siv kostim, zelen ali vinsko rdeč.

Kako bi posvečila monotono kolekcijo pletena dvobarvna obleka: svetlosiva in roza ali rjava in roza. Kaj nenavadna kombinacija je pa

izredno lepa. Kar težko sem odtrgala oči od lepih dvobarvnih modelov v italijanskih izložbenih oknih.

Vesele smo lahko, da so že nekaj let moderne v zimskem času debelejšje nogavice. Letos prednjačijo celo debelo pletene volnene nogavice ali dokolenke. Zakaj ne bi z živahnimi barvami popestrili sivih zimskih dni? Zakaj so trgovine založene le z enobarvnimi sivimi nogavicami? Bomo kmalu videli v naših trgovinah živahne vzorčaste nogavice?

Kaj pa blago?

Da, lahko si kupimo zelo dobra blaga za moške obleke ali-suknje. Tudi žene, katerim so všeč temni barvni toni, si lahko izberejo za kostim ali plašč med dobrimi volnenimi blagi. Težje je za mlada dekleta.

V modnih časopisih za leto 1964/65 prednjačijo kašmirski vzorci, tweedi ali debelo tkana volnena blaga.

Modna barvna lestvica je dokaj živahna: živo zelena, encianova modra, roza, rumena. Celo bela se je zadržala med plašči — vendar so to pariške muhe.

Me smo skromnejše. Ne bomo si nadele belega plašča v zimskih dneh, kot si ga je umislil kreator Cardini.

Poiskale si bomo moderno blago v solidni barvi. Vendar, težko ga je najti. Toliko opevanega modernega tweeda ni. Lahko izbiraš le med črno sivim in sivo-belim blagom, ki je pa pretanek in za zimski plašč skorajda prehladen.

Enobarvnih tkanin za plašče tudi ni veliko in je izbira skromna. Potolažiš se — če se — s prodajalčevim: »Saj bomo še kaj dobili, oglašite se šele!«

In konfekcija?

Naj si kupim narejen plašč? Saj res, ne bo mi treba hoditi k šivilji. Samo enkrat bom pomerala, se odločila in kupila.

Znanka mi je sicer odsvetovala: »Veš, ves plašč sem morala sama obšiti, sicer ga ne bi mogla nositi niti dve zimi. Vstavila sem tudi vatelin, ker je bil popolnoma nepodložen in zelo hladen. Ne moreš si pa misliti, kako sem bila razočarana, ko sem v ljubljanski trgovini zagledala isto blago, ki stane meter samo 2500 din. Se ti ne zdi, da je naša konfekcija res tako ugodna in da prihrani čas in denar delovni ženi? Za plašč sem dala namreč 26.000 din.«

Zenske smo pač radovedne in zato se me kljub prijateljičinemu negodovanju pritegnili zimski plašči v trgovinah. Cena 30.000, 32.000 din — dokaj visoke in človek bi pričakoval solidno blago in modni kroj. Blago izgleda precej toplo in trpežno, kroji bi bili pa verjetno všeč moji stari tetki: »Bolje je, da si kupiš kaj enostavnega, bo vsaj dolgo primerno, da ga nosiš!«

Ze res, vendar mladi želimo spremembe in vsaj nekaj modnega poudarka. Na plaščih nisem videla modnega krznene šal ovrtnika, niti ozkih rokavov ali redingot linije. »Veliko krzna, veliko krzna,« verjetno je modno geslo za zimo 1964/65 priletelo na uho »kreatorjem« v konfekcijskih trgovinah. Res, plaščem starega kroja s širokimi rokavi so prišli se široke krznene manšete in ovrtnik, kakršnega smo nosile pred štirimi, petimi leti. »Lepo, moderno, poceni!« Ali je to res? Za tak plašč ne bi odštela 32.000 din. Le z malo domiselnosti bi s krojačev pomočjo prišla do modernejšega plašča in morda me ne bi stal niti toliko. Zakaj si ne bi dala ukrojit ožjih rokavov, namesto ravne linije bi izbrala redingot in našila krzno.

Mlada dekleta kaj rada nosijo sportne puloverje in krila. Letošnja moda ljubi veliko, veliko sportnega!

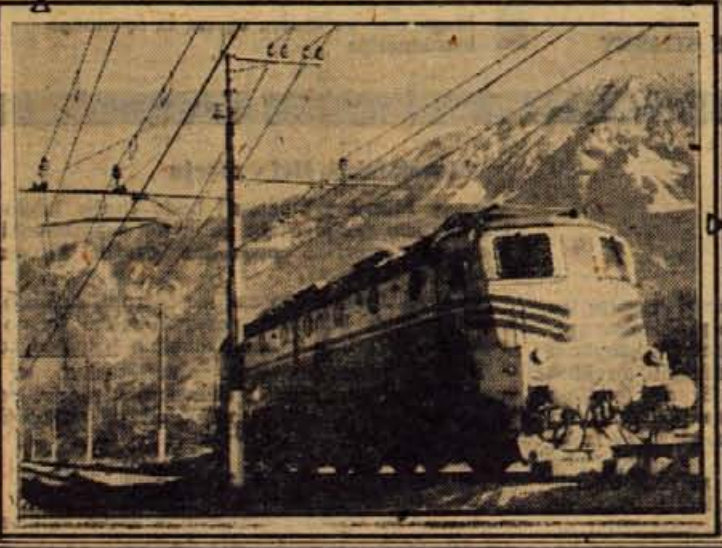

DAČI V RAZVID	SIGNALNA NAPRAVA	PRAV TAKO	MOSTAR
PIJAČA			
GRŠKA BOGINJA			GRŠKI JUNAK
DKG			
ENOTER ESTONEC			

URADNI ZAPISNIK	MITOL. BITJA	ŠTEVNIK	GLASB. NOTA	29.	1			PREPOVED			
NASKOK							TRST			VOJAŠKO ZDRUŽENJE	SUKANEC
							SELEN				
COWBOY. PRIREDIT.						JUG. REKA KARENINA			M. IME JUG. LIST		
DEL VOZA			VALJEVO LAT.: RAZ			POBOČJE				ZAČIMBA	
TEŽNJA							DEL GLAVE PIKOLOVEC			PLES. FIG. JADR. OTOK	
OSEBNI ZAJEMK		Ž. IME OBRTRNIK				TURIST. DRUŠTVO		MAMILO GR. POKR.			PREDLOG
UMETN. DELO			PLATINA			ORODJE KATERI			AKTINIJ	ČAR	TT VER. ČIN
KREPELCE						POKRAJINA V INDOKINI				ODE JA ZAČ. SL. PIS.	
											DLAKA

GORA V SVICI		DOUGLAS ZDRAVILO			DEL SRBIJE
KRAJ NA NOTR.			MIKLOVA	VRSTA HRAITA	
LOČILO				BEOGR. TEDNIK	
VZKLIK		OVUJKA			
CUNJA				VRSTA RAZCVETA	

Nagradna križanka

- 1. nagrada — 10.000 dinarjev
- 2. nagrada — 5.000 dinarjev
- 3. nagrada — 3.000 dinarjev
- 4. nagrada — 2.000 dinarjev
- 5—10. nagrada — 1.000 dinarjev

Uredništvo »Glasa« je pripravilo za reševalce križanke visoke denarne nagrade:

Rešitve pošljite na uredništvo »Glasa« do 10. decembra 1964. Zrebanje bo istega dne ob 16. uri v prostorih uredništva.

Srečno pot, jugoslo- vanski film

Se splašite, če vidite v vitrinah, v katerih je objavljen spored za predstave v kinematografu, na sporedu jugoslovanski film. Ne! Strah je neutemeljen. Za borih sto dinarjev lahko igrate loterijo. Če imate srečo in to vam iz srca želim, lahko zadenete oziroma vidite dober film! Seveda pa je možnost zadetka, no, saj to pa je na vseh loterijah, izredno majhna.

Prav ta teden se bo v kranjskih kinematografih zvrstilo kar precej jugoslovanskih filmov. Torej, so res danes možnosti, da igrate to loterijo. Dalj bodo lep pregled nad vsem tistim, čemur pravimo JUGOSLOVANSKI FILM. To so: SLAVICA, MISS STONE, SVOJEGA TELESA GOSPODAR, KAPETAN LEŠI, OBRACUN, SAMORASTNIKI, in koprodukciji DOLGE LADJE in MORSKI IZLET. Morda bi prav ti filmi dali odgovor, kje je vzrok za neizvirnost, šibkost in bolelost jugoslovanskega filma. Podajajo pravzaprav lep pregled cele zgodovine jugoslovanskega filma. V njih imamo zajeto vse: od klasičnih filmov na temo NOB do jugoslovanskih vesternov kot je Kapetan Leši in končno nekaj resnih del današnje problematike (Svojega telesa gospodar) in celo pogled v zgodovino (Samorastniki). Tako so zastopani vsi žanri, ki so do danes prevladovali v jugoslovanskem filmu. Obenem pa ni na sporedu nobenega izmed novih filmov, ki obravnavajo aktualno problematiko, kot je n. pr. »Iz oči v oči« Branka Bauerja. Tu mislim predvsem filme, ki predstavljajo sodobno življenje in probleme, ki nastanejo v zvezi z našo povojno socialistično graditvijo.

Vse do danes je v jugoslovanskem filmu prevladovala tematika NOB. Že sami začetki našega filma segajo po tej bogati zakladnici. Leta 1946 smo dobili naš prvi film »Slavica«. Več ali manj je pomemben zaradi letnice svojega nastanka in je obravnaval NOB, ki je bila še vedno živa v ljudeh. Tako so ti videli same sebe, spoznali svoje težave, zopet doživeli svojo borbo — in to je bilo v tistem času dovolj. Potem so nekaj časa sledili filmi, delani na to tematiko. Po številu najpomembnejši predstavniki našega filma (obsegali so več kot dve tretjini celoletne proizvodnje), po kvaliteti pa so dostikrat zastajali za najbolj povprečnimi serijskimi filmi na temo vojne. Bulajičeva »KOZARA« je združila vse tisto, kar smo se uspeli naučiti v dvajsetih letih produkcije teh filmov. Vendar smo zato potrebovali dvajset let! Ta misel je boleča ob spoznanju, da je eden izmed najboljših sloven-

skih, če že ne jugoslovanskih filmov na to temo nastal kmalu po osvoboditvi. Mar ni Stigličev film »Na svoji zemlji« uspeh, ki so ga naši proizvajalci tako težko ponovili. Kljub vsemu pa bodo ti filmi vsaj delna ilustracija naše borbe, ki jo bomo zapustili zanamcem in čeprav nima posebnih umetniških vrednosti, jo bodo ljudje v poznih letih radi gledali.

Najzanimivejši pa je ob tem pojav filmov, ki samo fabulno temelje na teh osnovah, njihov namen pa je bil popolnoma drugačen. To so predvsem filmi režiserja Žike Mitrovića. Zanj pravijo nekateri, da je jugoslovanski »Ford«. Njegovi filmi: »Obracun«, »Kapetan Leši«, »Soluški atentatorji« itd. so prave pravcate kavbojke delane po dobrem staremu receptu zahodnih produkcij. Režiserju moramo priznati, da je v svojem obrtniškem poslu dobro uspel. O tem, koliko in kako je ta tematika primerna za obravnavo v tej obliki, pa naj presodijo gledalci, proizvajalci, distributerji in vsi ostali, ki so neposredno prizadeti ob podajanju bližnje zgodovine. Kar se naše produkcije tiče, pa vsekakor predstavljajo dobro injekcijo finančno dokaj bolehnemu in v zadnjih časih zaradi koprodukcij skoraj onemoglemu jugoslovanskemu filmu.

Morda bi mi utegnili kdo celo zameriti, češ da sem pozabil na filme, ki so narejeni po »Nušičevih« predlogah. Res je, da skoraj nismo srečni, če ne naredimo vsako leto nekaj filmov, ki se trudijo da bi nam dali originalnega Nušiča. Na žalost nam to v pretežni meri uspe. Morda se naše producentne filmske hiše premalo zavedajo pregovora (ki pa kakor vsak pregovor nosi v sebi veliko resnico), namreč, da se tisto, kar je dobro v literaturi, izredno težko prenese (prav tako dobro) na filmsko platno. In takrat, ko se naši vrli producentje zavedo, da je šlo po vodi zopet nekaj milijončkov, bi najraje prekleli tisti dan, ko se je Nušič rodil. Pa jim to ne pomaga dovolj. Letos sta bila samo na puljskem festivalu dva taka filma. Zadnja leta pa nam ta festival daje upanje. Vse več in več pripotujejo v Pulj filmi, ki so narejeni na temo sodobnega življenja. Lanskoletni nagrajenec bi kmalu napravil v tem prelepem obmorskem mestu, ki je kakor ustvarjeno za take festivale, skoraj celo revolucijo.

»IZ OČI V OČI«

Film, ki je povsem porušil klasične forme, ki se je mirno spustil v, za nas morda najbolj perečo problematiko, uveljavljanje članov ZK v delavskem samoupravljanju. Bil je to spopad med staro klasično šolo brez pogojne ubogljivosti in vsem kar prinaša s seboj samostojnost delovnega človeka. Torej, končno sodoben problem. In povrh je zelo dobro filmsko obdelan. Letošnji Pulj pa je osvojil film z isto tematiko — z enakimi problemi, samo da je bil slabši od svojega vzornika, film Fadila Hadica »SLUŽBENI POLOZAJ«.

Med gledalci je na lanskoletnem puljskem festivalu izzval največ žvižgov film mladih beograjskih režiserjev — amaterjev, »KAPLJE, VODE IN BOJEVNIKI«. Kritika ga je ocenila za enega izmed najboljših filmov na festivalu, žirija pa mu je podelila posebno diplomu. Zakaj? Preprosto zato, ker je bil tisto, kar gledalci odklanjajo. Povsem lasten izraz, obravnavanje perečega problema in nova dramatur-

ška oblika, to so kvalitete, ki opravičujejo reakcijo enih in drugih. Morda prav filmi, ki jih delajo beograjski režiserji-amaterji, kažejo, da se vkljub temu, da se s filmom ne ukvarjajo profesionalno, zavedajo njegovega poslanstva.

Cast in slavo našega filma pa so v tem času reševali risani in kratkometražni dokumentarni filmi. Uspeh teh filmov ne bi še enkrat ponavljal. S temi filmi se je naš film afirmiral v svetu. Oskar za »SUROGAT«, nagrade v Oberhausenu itd., dovolj jasno kažejo, da ima naš film že osnove, na katerih naj gradi dolgometražnike.

In slovenski film? FINANČNO BOLAN! Bolezen je bila dolga in huda. Več let je trajala. Sedaj se zopet postavlja na noge. Baje si je s koprodukcijami, ki so ga v preteklih letih uničile, danes že zaslužil toliko denarja, da bo sposoben spet delati slovenske filme. Zadnji »NE JOČI, PETER« je iz Pulja prinesel srebrno aren. Takih in podobnih odličij je bil naš film poln, ni pa uspel doseči tiste kvalitete, ki bi jo moral. Slovenci smo bili v kritiki »Filmskega sveta« in v sami produkciji filmov bolj papeški od papeža samega. Tematika NOB, kratek utrinek in zopet tematika NOB. Po tej poti je koracal naš film, se spotal in končno oblezal v koprodukcijah. Čeprav so prav med nami zrasli najmočnejši ustvarjalci (n. pr. Boštjan Hladnik), smo prevzeti z ljubeznijo do »partizanaric« režiserje odpustili, svoje čudne in nenormalne teme naj skuša realizirati druge, če mu pustijo. In potem se na pol svetohlinsko razpišemo o štiridesetih premierah njegovega filma po celem svetu. Mi pa v naših celovečernih filmih še vedno hočemo naprej po izhopenih potih, kratki filmi pa... »Eh, to pa sploh ni film in se z njim ne bomo pečali« (taka izgleda je miselnost naše potrošne mreže).

Vendar se tudi slovenski film izmotava iz svojega čudnega klopčiča. Pretnar je napravil »Samorastnike«, ki so vkljub puhlo patetičnim vložkom eno izmed izrednih del naše kinematografije, Gale je s svojim filmom »SREČNO, KEKEC« požel vsaj simpatije publike, če že ne kritike, Stiglic pa je končno ob tematiki NOB napravil veder in prisrčen film »Ne joči, Peter«, ki je, čeprav preveč razdrobljen, z obema ostalima obet za boljšo kvaliteto v našem filmu. Sicer smo Slovenci napravili tudi »ZAROTO«, vendar je ta propadla. V svojem hotenju po novem je režiser le preveč zablodil, vendar nam ti ekstremni primeri kažejo vedno večje hotenje po spremembi in po kvalitetnem premiku.

Kaj je torej z jugoslovanskim filmom? Če pogledamo kvaliteto naše in poljske kinematografije, ugotovimo, da naredimo skoraj toliko filmov kot Poljaki. Pa kvaliteta? Poljski film je dosegel v svetu ogromen uspeh. Naš film pa počasni koraca in išče lasten izraz. Ob vsem tem se postavlja vprašanje, ali so družbena sredstva, ki se vlagajo v našo filmsko proizvodnjo, upravičena. Na to vprašanje bi bilo težko odgovoriti. O tem naj razpravljajo tisti, ki so za to odgovorni. Menim pa, da je taka pot, kot si jo je izbral slovenski film, namreč da si ustvarja sredstva za lastno proizvodnjo sam, pravilna. (V mislih imam »Triglav film«.)

Ob koncu lahko jugoslovanskemu filmu zaželimo le še to: SREČNO POT, JUGOSLOVANSKI FILM, in da bi ne bil več takšen, da bi takrat, ko si na sporedu v naših kinematografih, se igrali več loterije.

Tudi več tako slabo mislečih ljudi je bilo, ki so namigovali, da si Meister da izplačevati visoki honorar iz izkupička ukradenega blaga in da izkorišča prilike, ki jih ima kot kazenski zagovornik, za to, da izvleče iz klientov skrivnost skrivališča ukradenega blaga. Marsikateri tat druguljev je pred svojim begom še naglo obiskal hišo v Flanders-Lane in skrival tam dokaze, ki so ga obremenjevali. Za velike »kanone« je bil Meister bankir, od manjših pa je izsiljeval dajatve.

»Pokažite mi anonimno pismo,« je dejal zdravnik.

Razgrnil je papir na svetlobi in natančno ogledoval pisavo, pisano s strojem.

»Tega ni pisala izvežbana roka. To lahko spoznate že iz tega, ker je pisec včasih pozabljal na vmesne prostore med besedami. Kar pa je še važnejše, je to, da razdalje med posameznimi vsticami niso enakomerne.«

Zaostrel je ustnice, kot bi hotel zvižgati.

»Hm!« je pripomnil nazadnje. »Ali izključujete možnost, da bi pismo pisal Meister sam?«

»Meister? Na to misel Alan Wembury še ni prišel. Zakaj neki? Saj je vendar dober Johnnyjev prijatelj! Pa recimo, da bi bil Meister res zapleten v to tatvino, ali res mislite, da bi zapal bisere Johnnyju Lenleyu in nato obvestil policijo, da je eden njegovih prijateljev tat?«

Zdravnik je še vedno gledal zamišljeno v papir pred seboj. »Ali vam je kaj znano, morda bi se pa iz določenih razlogov Meister rad iznebil Lenleya?«

Alan je odkimal. »Prav nobenega takega vzroka ne morem najti,« je dejal, nato pa smeje

-V tem trenutku je Alan pozabil, da je na svetu kak Carovnik. Nudila se mu je prilika, da se posvetuje z možem, ki ni bil zanj le dobrohoten predstojnik, temveč tudi pravi, resnični prijatelj. Pol ure nato je potrkal na vrata pri polkovniku Walfordu in za Mary Lenley je nastopil trenutek, ki je bil tragičnega pomena za neko dobo njenega življenja.

12

John Lenley je obiskal svoje stanovanje le za toliko časa, da je lahko za zaklenjenimi vrati skrbno skrnil majhno skatlico iz kartona. Potem pa je odšel v mesto, da bi obiskal nekega prijatelja rodbine.

Mary se je vrnila v prazno stanovanje. Bolela jo je glava, toda to ni bilo nič v primeri s pekočo bolečino, ki jo je čutila v srcu. Ze pripravljanje večerje je bila zanjo muka, večerjati pa sploh ni mogla. Domislila si je, da od zajtrka še ni ničesar zaužila. In čeprav si prvi trenutek tega ni bila svesta, je zdaj čutila, da jo je tisti nenavadni občutek, ki se je je lotil, ko je stopala po kamnitih stopnicah v Malpas Mansions, vendarle samo spominjal na njeno zapuščenost in osamelost.

Prisilila se je k jedi in si natočila še drugo čašo čaja, ko je zaslišala škrtanje ključa v vratih in zagledala Johnnyja, ki je vstopil. Držal se je kot hudo vreme, vendar se je že odvadila čuditi se, zakaj je zadnje čase vedno slabe volje. Tudi spraševati ji ni bilo treba nič, ker je sam od sebe dal duška svoji slabi volji.

»Pri Hamptonovih sem bil na čaju,« je poročal, ko je s prezirljivim pogledom na pičlo obloženo mizo sedel kraj nje. »Ravnali so z

»Ali si ti ukradel bisere Lady Darnleigh?«

Njen obraz je bil bel kot namizni prt, z ustnic ji je izginila vsa kri. Poskušal ji je pogledati v oči, pa se mu je izjalovilo.

»Jaz?« je začel.

V tem trenutku je potrkalo na vrata in brat in sestra sta se spogledala.

»Kdo je to?« je vprašal Johnny hripavo.

Zmajala je z glavo. »Ne vem! Pogledala bom.«

Njene noge so bile težke kot smec, komaj se je privlekla do vrat. Mislija je, da se bo onesveščila. Pred vrati je stal Alan Wembury s takim izrazom na obrazu, kot ga pri njem še nikoli ni videla.

»Ali bi radi z menoj govorili?« je vprašala brez sapa.

»Ne, govoril bi rad z Johnnyjem!«

Njegov glas je bil prav tako tih kot njen, tako da ga je komaj razumela.

Odprla je vrata na stečaj in vstopil je mimo nje v sobo. Johnny je obstal tam, kjer ga je pustila, ob okrogli mali mizi, z ostanki večerje. Ropot vrat, ki jih je Mary zaprla, mu je zvenel v ušesih, kot udarec usode.

»Kaj hočete, Wembury?« S težavo je trgala besede iz sebe. Srce mu je bilo s tako silo, da je mislil, da mora Wembury slišati njegov utrip.

»S Scotland Yarda prihajam.« Alanov glas je zvenel spremenjeno, nenaravno. »Govoril sem s polkovnikom Walfordom in mu poročal o obvestilu, ki sem ga prejel danes popoldne. Pojavil sem mu — iskal je primerno besedo — »odnošaje, v kakršnih sem z vašo rodbino in mu omenil spoštovanje, ki ga čutim do nje in zakaj sem se obotavljal storiti svojo dolžnost.«

11

Čarovnik

se pristavil: »Mnogo preveč melodramatično stališče ste zavzeli, doktor! Pismo je pisal najbrž kak Lenleyev sovražnik — mnogo lažje si nakopije sovražnike, kot kdo drugi.«

»Meister!« je mrmral zdravnik in obrnil papir proti svetlobi, da bi našel vodeno znamenje na njem. »Inšpektor, morda boste nekega dne imeli priliko dobiti v roke kos papirja za pisalni stroj iz pisarne Meisterja in pa vzorec pisave njegovega pisalnega stroja.«

»Toda zakaj naj bi vendar hotel spraviti Johnnyja Lenleya izpod nog?« je vztrajal Wembury. »Saj ni za to nobenega razloga! Star prijatelj rodbine je in čeprav bi bilo mogoče, da ga je Johnny kdaj razžaljil, je to vendar samo ena njegovih neprijetnih navad. In to nikakor še ni opravičilo za to, da bi civiliziran človek poslal drugega v kaznilnico...!«

»Meister bi se na vsak način rad iznebil Lenleya,« je ponovil zdravnik in zraven pritrjeval z glavo, da bi podkrepil svoje besede. »Tako je moje mišljenje, inšpektor Wembury, in čeprav sem nekoliko prenapet, sem vendarle kolikor toliko jasno misleč mož.«

Ko ga je zdravnik zapustil, je Alan še naprej razmišljal o zadevi, toda rešitvi se ni približal. Kljub temu pa je vendarle spoznal, da ne sme tebi nič meniti prek zaključkov dr. Lomonda. Stari mož je bil prav tako zvit kot učen. Alan je bral del njegove knjige in čeravno so bile doktorjeve razprave o zločinstvu stare že dvajset let, so veljale še ravno tako, kot bi jih napisal šele pred kratkim.

Tako je razmišljal Alan in se nikakor ni mogel odločiti, kaj naj stori, ko je nenadoma zazvonil zvočec telefona v njegovi sobi. Dvignil je slušalko in zaslišal glas polkovnika Walforda.

»Ali ste vi, Wembury? Ali bi lahko prišli v Scotland Yard. Prejel sem nadaljnje informacije o gospodu, o katerem sva govorila pretekli teden.«

menoj kot z gobavcem, in vendar so bili ti pujsi šestetokrat na obisku v Lenley-Courtu!«

Te vesti se je prestrašila, kajti vedno je mislila, da so bili Hamptonovi najboljši prijatelji njenega očeta.

»Prav gotovo, Johnny, so bili — taki, ker smo svoji... no, reči hočem, ker nimamo več denarja.«

Zagodrnjal ji je v odgovor nekaj nerazumljivega.

»Najbrž je bilo zaradi tega,« je dejal nazadnje, vendar mislim, da je bilo posredi še nekaj drugega.«

Tu se je nenadoma domislila vzroka in pri srcu jo je stisnilo. »Ali misliš, Johnny, da zaradi biserov Lady Darnleigh?« je jecljala.

Naglo jo je pogledal.

»Kako pa prideš na to misel? — Da, nekaj ima to ravnanje z menoj opraviti tudi z dragotinami te stare sove. Sicer niso rekli tega naravnost, so pa namignili na to.«

Čutila je, kako se ji tresejo ustnice, ugriznila se je vanje in se skušala obvladati.

»Johnny, saj za tem ne tiči nič?«

Glasilo se ni kot njen glas, bil je to glas, ki je prihajal od nekod daleč — čuden glas, ki je izdajal še bolj čudne stvari.

»Ne vem, kaj misliš,« je odvrnil rezko, vendar je pri tem ni pogledal.

Vsa soba se je vrtila okrog nje in morala se je prijeti za mizo, da se je obdržala.

»Za vruga, kaj res misliš, da sem tat?« ga je slišala spraševati.

Mary Lenley se je zravnala. »Poglej me, Johnny!« Njuna pogleda sta se srečala.

»Ali kaj veš o biserih?«

Spet je begal s pogledom po sobi. »Vem le toliko, da so izginiti — kaj pa si mislila, da bom rekel?« Nenadoma je začel kričati: »Le kako si upaš, Mary... zasliševati me, kot da sem tat. To imaš od tega, ker se počaš z neizobraženimi ljudmi, kot je tisti Wembury...!«

»Kakšni so vaši opravič?« je vprašal Lenley po kratkem molku.

»Ta hip nimam nobenih opravič,« — Wembury je tehtno in preudarno izbral besede. »Jutri bom prišel s poveljem, naj preiščem to hišo zaradi biserov Lady Darnleigh.«

Slišal je pritaženo dekletovo ihtenje, vendar ni okrenil glave. Johnny Lenley je stal nepremično, njegov obraz je bil brez barve. Policijskih predpisov očitno ni poznal, sicer bi mu bilo jasno, kako pomembne so bile Alanove besede, da nima naloga za preiskavo. Wembury je opazil njegovo neznanje in je še enkrat poskušal rešiti dekle, ki ga je ljubil, pred žalostnimi posledicami znozelosti njenega brata.

»Naloga za preiskavo še nimam, torej tudi nobene pravice preiskati stanovanje,« je dejal. »Jutri zjutraj pa bo ta nalog že izstavljen!«

Če je imel Johnny le trohico pameti in če so bili biseri skriti v stanovanju, je tu imel priložnost iznebiti se jih, toda te priložnosti, ki mu jo je Alan ponujal, ni sprejel. Temu je bila kriva čisto ponorela oholost Lenleyeva, da ni sprejel ponujane priložnosti, kajti do vrtnarjevega sina ni hotel imeti nobene obveznosti.

»Biseri so v kovčku pod posteljo,« je dejal. Vedeli ste to, sicer bi ne bili prišli. Od vas ne maram nobene dobrohotne miloščine in bi nobene ne dobil, če bi tudi prosil zanjo. Če čutite zadoščanje v tem, da primete sina tistega moža, v katerega koži ste se rodili, pa ga imejte!«

Obrnil se je, odšel v svojo sobo in se čez nekaj trenutkov vrnil z majhno skatlico, ki jo je položil na mizo. Alan je bil kot omamljen od nesreče, ki je zadela to malo stanovanje. Ni se upal ozreti k Mary, ki je vsa trda stala ob mizi. Svoje blede obličje je z bolestinim izrazom obrnila k svojemu bratu in zdaj je tudi spet prišla do besede.

»Johnny, kako si mogel to storiti?«

RADIJSKI SPORED

VELJA OD 28. NOVEMBRA DO 4. DECEMBRA 1964

Poročila poslušajte vsak dan ob 5.15, 6., 7., 8., 10., 12., 13., 15., 17., 22., 23. uri ter radijski dnevnik ob 19.30. Ob nedeljah pa ob 6.05, 7., 9., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30.

SOBOTA — 28. novembra

8.05 Poje Sentjernejski oktet — 8.25 jutranja glasbena srečanja — 8.55 Radijska šola za pižno stopnjo — 9.25 Mladi glasbeniki Zavoda za glasbeno in baletno izobraževanje — 9.45 Četrty ure z hammond orglami — 10.15 Glasbeni sejem — 11.00 Nimaš prednosti — 12.05 Kmetijski nasveti — 12.15 Nekaj domačih v instrumentalnih zasedbah — 12.30 Pesmi iz partizanskih dni — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Iz oper jugoslovanskih skladateljev — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 15.30 Čestitajo vam — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Gremo v kino — 17.35 Pesmi in plesi jugoslovanskih narodov — 18.00 Razgovori z delegati za VIII. kongres — 18.30 Praznik mladosti — 19.05 Glasbene razglednice — 20.00 Mladinska oddaja — Modrostni zob — 22.10 Oddaja za naše izseljence — 23.05 Plesna glasba — 00.05 Z vedrimi melodijami v dan republike — 01.00 Plesna glasba

NEDELJA — 29. novembra

6.00 Dobro jutro — 6.05 dnevni koledar — 6.30 Napotki za turiste — 7.15 Zname melodije — iskrene čestitke — 7.40 Pozdray dnevu republike — 7.45 Kolednica mladinskih brigad — 8.00 Veseli tobogan — 9.05 Naši kolektivi čestitajo za dan republike — 10.00 Osmo ofenziva — vokalni ansambli — 11.25 Novost iz naših studijev — 12.05 Naši kolektivi čestitajo in pozdravljajo za dan republike — 13.30 Razgovor z delegati za VIII. kongres — 14.00 Danes popoldne — 16.00 Iz jugoslovanske operne ustvarjalnosti — 17.05 Radijska igra — 20.00 V nedeljo zvečer — 21.00 Lepa je moja dežela — 21.30 Jugoslovanska komorna glasba — 22.10 Nočni akordi — 23.05 Plesna glasba

PONEDELJEK — 30. nov.

7.15 Kolektivni kolektivom ob dnevu republike — 8.00 Mladinska radijska igra — 8.40 Pevski pozdrav bolgarskih pevcev iz Sofije — 9.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 10.00 V nove zarje — 11.00 Jugoslavija in mednarodno gospodarstvo — Novi posnetki narodne in narodno-zabavne glasbe — 12.05 Srečanje ob dnevu republike — 13.30 Domači zvoki — 14.00 Odlomek iz del tisočletih jezer — 15.30 Od Celja do Zalca — 16.00 Na rob festivala »Opafija 64« — 17.05 Glasbena krizanka — 18.00 Za kulturnimi vrednotami — 18.20 Zvočni razgledi — 19.05 Glasbene razglednice — 20.00 Slovenski pevci in instrumenta-

listi v zabavni glasbi — 21.00 Legende o tov. Titu — 22.10 Plesna glasba — 23.05 Literarni nokturmo — 23.15 Jazz orkestri vam igrajo

TOREK — 1. decembra

8.05 Jutranja glasbena srečanja — 8.40 Naša mladina pje o revoluciji — 9.00 Po kurirjevi sledi — 9.20 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 10.15 Glasbeni sejem — 11.00 Planinska reportaža — 11.30 Domače viže in napevi — 12.05 Opoldanski cocktail — 13.30 Komorni zbor RTV Ljubljana in Slovenski oktet — 14.05 Za vsakogar nekaj — 15.30 Trubadur — opera — 17.05 Ob potih se zavrtimo — 18.00 Na mednarodnih križpotjih — 18.16 Za dedke in babice iz našega arhiva zabavnih melodij — Glasbene razglednice — 20.00 Majhen recital sopranistke Zlate Ognjanovič — 20.20 Radijska igra — 21.15 Serenadni večer — 22.10 Nočni akordi — 23.05 Nočni koncert skladb jugoslovanskih skladateljev

SREDA — 2. decembra

8.05 Glasbena matineja — 8.55 Pisan svet pravljic in zgodb — 9.10 Vokalni kvartet »Veseli fantje« — 9.25 Veseli drbovci in ansambel Mihe Drobžana — 9.45 Med domačimi in tujimi solisti — 10.15 Zabavni zvoki — 10.45 Človek in zdravje — 10.55 Glasbena medigra — 11.00 Nimaš prednosti — 12.05 Kmetijski nasveti — 12.15 Pred domačo hišo — 12.30 Iz sodobne slovenske operne ustvarjalnosti — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Radijska šola za srednjo stopnjo — 14.35 Kaj in kako pojo mladi pevci pri nas in po svetu — 15.30 Tako poje naša dežela — 15.45 Lahka glasba — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Slovenski reproduktivni umetniki v preteklosti — 18.00 Aktualnosti doma in v svetu — 18.15 Iz fonoteke radia Koper — 18.45 Naš razgovor — 19.05 Glasbene razglednice — 20.00 Zbor Madrigalistov visoke šole iz Kölna — 20.20 Melodije jugoslovanskih skladateljev zabavne glasbe — 20.40 Ivan Suzzani — radijska priredba opere — 22.10 Igramo za ljubitelje zabavnih zvokov — 23.05 Literarni nokturmo — 23.15 Jazz s plošč

ČETRTEK — 3. decembra

8.05 Jutranja glasbena srečanja — 8.55 Radijska šola za višjo stopnjo — 9.25 Palček glasbena pravljica — 9.48 Vaski kvintet, nojeta Božo in Miško — 10.15 Glasbeni sejem — 11.00 Nimaš prednosti — 12.05 Kmetijski nasveti — 12.15 Na kmečki peči — 12.30

Podobe dveh velemest v orkestralnih barvah — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Pojo hrvaški operni pevci — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 15.30 Pihalna godba RTV Ljubljana — 15.40 Literarni sprehod — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Turistična oddaja — 18.00 Aktualnosti doma in v svetu — 18.15 Odskočna deska — 18.45 Jazikovni pogovori — 19.05 Glasbene razglednice — 20.00 Četrty večer domačih pesmi in napevov — 21.00 Izročilo XX. stoletja — 21.40 Glasbeni nokturmo — 22.10 Plesna glasba — 23.05 Bach in sinovi

PETEK — 4. decembra

8.05 Od averture do rapsodije — 8.35 Za vsakogar nekaj — 8.55 Pionirski tednik — 9.25 Pihalna godba Yves Bouvard — 9.35 Pet minut za novo pesmico — 10.15 Komorni zbor RTV Ljubljana — 10.35 Novo na knjižni polici — 10.55 Glasbena medigra — 11.00 Nimaš prednosti — 12.05 Kmetijski nasveti — 12.45 Čez hrib in dol — 12.30 Odlomki iz francoskih in nemških oper — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Radijska šola za nižjo stopnjo — 14.35 Variacije za klavir in ansambel — 15.25 Napotki za turiste — 15.30 Narodna glasba iz Bolgarije — 15.45 Novo v znanosti — 16.00 Vsak dan za vas — 17.00 Petkov simfončni koncert — 18.00 aktualnosti doma in v svetu — 18.15 Revija naših pevcev — 18.45 Kulturna kronika — 19.05 Glasbene razglednice — 20.00 Večerni mozaik — 20.30 Tedenski zunanje-politični pregled — 20.40 Vloga zborov v evropski glasbi — 21.15 Oddaja o morju in pomorsčakih — 22.10 Za ljubitelje jazz — Literarni nokturmo — 23.15 Med partiturami Bartoka in Hindemitha

K I N O

Kranj »CENTER«

28. novembra ital. barv. CS film MONGOLI ob 15., 17. in 21. uri, premiera amer. filma RAZTRESeni PROFE-SOR ob 23. uri
29. novembra jug. film ESALON DR. M. ob 10. in 17. uri, ital. barv. CS film MONGOLI ob 13. in 21. uri, jugoslovanski film POD ISTIM NEBOM ob 15. in 19. uri, premiera angl. jug. barv. filma DOLGE LADJE ob 23. uri
30. novembra jug. barv. CS film MISS STON ob 10. in 15. uri, ital. barv. CS film MONGOLI ob 13. in 21. uri, amer. barv. film DVA JEZDECA ob 17. uri, jugoslovanski film POD ISTIM NEBOM ob 19. uri
1. decembra ital. barv. film NE POZABI ME ob 10., 17. in 21. uri, amer. film RAZTRESeni PROFESOR ob 13.

uri, ital. barv. CS film MONGOLI ob 15. in 19. uri
2. decembra angl. jug. barv. film DOLGE LADJE ob 15.30, 18. in 20.30

Kranj »STORŽIČ«

28. novembra amer. barv. film DVA JEZDECA ob 15. in 19. uri, jug. film ESALON DR. M. ob 17. uri, premiera jug. nemškega filma MOŠKI IZLET ob 21. uri
29. novembra amer. barvne RISANKE ob 10. uri, amer. barv. film DVA JEZDECA ob 13. in 21. uri, jug. film ESALON DR. M. ob 15. uri, jug. nemški film MOSKI IZLET ob 17. uri, jug. film SVOJEGA TELESÁ GOSPODAR ob 19. uri
30. novembra jug. film POD ISTIM NEBOM ob 10. in 17. uri, amer. barv. film DVA JEZDECA ob 13., 19. in 21. uri, jug. film SVOJEGA TELESÁ GOSPODAR ob 15. uri
1. decembra meh. barv. film NEVIHTA NAD MEHIKO ob 10. uri, amer. barv. film DVA JEZDECA ob 14. in 16. uri, jug. film POD ISTIM NEBOM ob 18. in 20. uri
2. decembra amer. film RAZTRESeni PROFESOR ob 15. in 21. uri, amer. barv. CS film TARZANOVA BORBA ZA ZIVLJENJE ob 17. in 19. uri

Strazisce »SVOBODA«

28. novembra jug. film ESALON DR. M. ob 18. uri, amer. barv. film DVA JEZDECA ob 20. uri
29. novembra amer. barv. film DVA JEZDECA ob 15. in 19. uri, jug. film POD ISTIM NEBOM ob 17. uri, premiera amer. filma RAZTRESeni PROFESOR ob 21. uri
30. novembra amer. barv. film DVA JEZDECA ob 15. uri, ital. barv. CS film MONGOLI ob 17. in 19. uri, premiera angl. jug. filma DOLGE LADJE ob 21. uri
1. decembra amer. film RAZTRESeni PROFESOR ob 15. uri, jug. film POD ISTIM NEBOM ob 17. uri
2. dec. amer. film RAZTRESeni PROFESOR ob 19. uri

Cerkije »KRVAVEO«

28. novembra slovenski film SAMORASTNIKI ob 19. uri
30. novembra slovenski film SAMORASTNIKI ob 16. uri, amer. barv. VV film GUSAR ob 19. uri
1. decembra amer. barv. VV film GUSAR ob 16. in 19. uri

Naklo

28. novembra amer. barv. CS film DOM NA GRICU ob 19. uri
29. novembra amer. barv. CS film DOM NA GRICU ob 16. in 19. uri
30. novembra meh. barvni film NEVIHTA NAD MEHIKO ob 16. in 19. uri

Kropa

29. novembra francoski film SKRIVNOSTNI JUDEX ob 17. uri

Jesenice »RADIO«

28. in 29. novembra angl. barv. CS film LEV
30. novembra ameriški film V ZNAMENJU ZOROA
30. novembra jugoslovanski film SKOPJE 63
1. do 2. decembra slovenski film NE JOCI, PETER
3. do 4. decembra jugoslovanski film CLOVEK S FOTOGRAFJE

Jesenice »PLAVZ«

28. do 29. novembra slovenski film NE JOCI, PETER
30. novembra do 1. decembra angl. barv. CS film LEV
2. decembra amer. barv. film DAWY CROCKETT IN PIRATI
3. do 4. decembra nemški film DANES SE ZENI MOJ MOZ

Ziravnica

28. novembra jugoslovanski film SKOPJE 63
29. novembra švedski film VOJNI ZLOCINCI II. del
30. novembra amer. barv. film DAWY CROCKETT IN PIRATI
1. decembra amer. barv. CS film ANASTAZIJA
2. decembra angl. barv. CS film LEV
Dovje-Majstrana
28. novembra švedski film VOJNI ZLOCINCI II. del
29. novembra jugoslovanski film SKOPJE 63
30. novembra amer. barv. CS film ANASTAZIJA
1. decembra amer. barv. CS film DAWY CROCKETT IN PIRATI
3. decembra angl. barv. CS film LEV

Koroška Bela

28. novembra nemški film DANES SE ZENI MOJ MOZ
29. novembra amer. barv. CS film COWBOY
30. novembra slovenski film NE JOCI, PETER
1. decembra jugoslovanski film TISTEGA LEPEGA DNE

Kranjska gora

28. novembra amer. barv. CS film COWBOY
29. novembra nemški film DANES SE ZENI MOJ MOZ
1. decembra ameriški film V ZNAMENJU ZOROA
3. decembra slovenski film NE JOCI, PETER
4. decembra angl. barv. CS film LEV

Ljubno

28. novembra amer. barv. film ALAMO II. del ob 19.30
29. novembra amer. barv. film ALAMO II. del ob 18. uri

Duplica

28. novembra ital. barv. CS film LETNE PVESTI ob 19. uri
1. decembra franc. barv. film BALET PARIZA ob 19. uri
2. decembra franc. barv. film BALET PARIZA ob 17. uri

(nadaljevanje na 12. strani)

Rezultat

Fonzelj Baraba, obsojen na smrt, je vdano ždel v svoji celici in topo štel dneve, ki so ga še ločili od izvršitve strašne kazni. Vedel je, da zanj ni pomilostitve, kajti zločin, ki ga je bil zagrešil, so zakoni 22. stoletja najstrožje preganjali: Fonzelj Baraba se je bil poslužil vez, da je prišel do korita — toda čuječa družbena kontrola je odkrila njegovo prepovedano početje in ga nemudoma postavila pred sodišče.

Za kesanje je bilo prepozno in Fonzelj je lahko le še ugibal, kako bodo izvršili smrtno kazen. Mu bodo brali članke o jugoslovanskem kmetijstvu, dokler ga ne bo od jeze in razočaranja konec? Mu bodo pripovedovali c cenah, dokler se mu ne bo razlil žolč? Mu bodo razlagali nov pokojniški zakon, dokler se mu ne bo zmešalo v glavi? Obsojenec je skomignil z rameni in se raje lotil prebiranja časopisov. Toliko zanimivih reči se je godilo v teh mrzličnih dneh 22. stoletja! Vzemimo uspešno zavojevanje Marsa. Fonzelj si je ogledoval fotografije z osvobojenega planeta. Vse lepo in mikavno, a Marsovke ogabne, da jih še pogledati ni moč, kamoli da se z njimi spustiš v kako ljubezensko zadevico. Obrasle so ti z nekimi lovkami, glava kot star pisalni stroj, pa perje in luske, rep spredaj in zadaj...

Fonzelj je z zanimanjem prebiral članek. Kar mu nenadoma zastane dih! Nekje daleč, daleč v temi je zažarela iskrica upanja... Tule vendar piše, da bi znanstveniki strašansko radi vedeli, kakšni bi bili potomci očeta Zemljana in matere Marsovke. Za naseljevanje novih planetov bi to utegnile biti neizmerne pomena. A težave so nepremostljive. Le kateri moški se bo žrtvoval za znanost in vzal Marsovko? Sai premnogi kranjski fantje še naših deklet ne marajo v zakon, čeprav so jim naštimali otroka! Znanstveniki so ro-

tili in prosili, obljubljali denarne nagrade, država je pristala, da prizna neustrašnemu možaku dvojna leta za pokojnino, vse dokler bo vzdržal v nenavadnem zakonu: a vse zaman. Fonzelj Baraba je še za hip okleval. Nato se je odločil!

Naslednji dan so časopisi vsega sveta objavili veliko novico, da je hudodelec Fonzelj Baraba velikodušno pomiloščen, ker se je prostovoljno prijavil za velik biološki poskus, za zakon z nemogočo Marsovko...

Slovesno so ju poročili in poslali na poročno potovanje. Čez nekaj tednov sta se vrnila in pričela z vsakdanjim življenjem. Marsovka je hodila stat v mesnico, Fonzelj dremat v pisarno, kdaj pa kdaj sta se sporekla, frčali so krožniki, Zemljan se ga je nalezal, dobil ob vrnitvi s kuhinjskim valjarjem po glavi, skratka, bila sta zakonca kot toliko drugih. Znanstveniki pa so nestrpno čakali...

Vendar se po treh, štirih mesecih Marsovki še ni prav nič poznalo. Fonzelju pa je zakon očitno prijal kajti pričel se je naglo rediti in kot večina zakonskih mož dobivati trebušček. Toda to mu ni bilo ršeč, nak! Postajal je namreč iz dneva v dan nekam čudno počasnejši in okornejši, dostikrat mu je na vsem lepem postalo slabo, nekoč je celo bruhal, čeprav ga tisti dan niti kapljice ni skrnil! Mastnega mesa, na katerega je bil že od nekdaj pravi volk, ni več trpel in jedel bi le kisló, kisló. Po obrazu so se mu pričele delati nenavadne pege in nazadnje mu je bilo dovolj. Sel je k zdravniku in se mu potožil.

Doktor ga je skrbno pregledal. Dolgo, dolgo ni prišel do besede. Naposled je le zbral toliko moči, da se je opotekel do telefona in poklical nekaj svojih kolegov. Vsi skupaj so Fonzeljna še enkrat pretipali in nato tudi oni nemo obstali. Na Fonzeljnove nestrpne poglede je eden nazadnje le izjecljal:

»Tovariš Fonzelj, vzeti boste morali dopust...«

»Bolniški?« je dejal Fonzelj.
Zdravnik je ves mesečen odkimal: »Ne, porodniški...«

CUK V TRANZISTORJU

ZANIMIVOSTI

Širina vesolja

V preteklih 14 mesecih so odkrili znanstveniki s pomočjo radioteleskopov 9 vesoljskih teles, tako imenovanih »Quasars« — (quasi-stellar-objects). Mnogi od teh so po najnovejših računih oddaljeni od nas skoraj 10 milijard svetlobnih let. To pomeni, da registracija današnjega sevanja izvira iz stanja, ki je bilo pred 10 milijardami let.

Pod »Quasars« razumejo znanstveniki maso materije, ki je po optičnem izžarevanju podobna zvezdam, hkrati pa je z izžarevanjem elektromagnetnih valov identična galaksijam. Dejansko niso to niti zvezde, niti galaksije, temveč ogromni pulzirajoči plinski oblaki z veliko svetilnostjo.

Ze ugotovitev, da se nahajajo svetlobna telesa tako daleč, je pokopala vsa dosedanja naziranja o razprostranosti vesolja. Znanstveniki sedaj proučujejo, na kakšen način naj bi nastali ti ogromni viri energije v obliki močne svetlobe in radiomagnetnih valov.

5000 let staro orodje

Frankfurtska znanstvena ekspedicija inštituta Frobenius je naletela v Libiji v popolnoma zopuščenih predelih puščave na ogromne količine artefaktov — obdelanih kamnov iz pradavnine. Poleg nekdanjega orodja človeka se našli v stenah votlin tudi okrog 600 risb, ki so stare najmanj 5000 let.

Zanimivo je da so člani ekspedicije odkopali v karbonski plasti tudi dobro ohranjen moški skelet, ki je imel v prsni kostnici konico puščice, iz česar sklepajo, da je bil ubit.

Vse za znanost zanimive predmete bo ekspedicija poslala v Nemčijo na proučevanje, nato pa jih bodo vrnili in namestili v libijskih muzejih.

Ribe v globlini 7 km

V globlini več kot 7.000 metrov plavajo ribe — tako je poročal francoski profesor Jean-Marie Peres pred mednarodno oceanografsko komisijo v Parizu. Omenjeni profesor se je spustil z batiskafom »Arhimed« v jarku Porto Rica 7300 metrov globoko in tam opazoval velike množine rib, od katerih je bilo najmanj pet različnih vrst.

KINO

Radovljica

28. novembra jug. film CLOVEK S FOTOGRAFIJE ob 20. uri
29. novembra amer. barv. CS film SEJEM V TEKSASU ob 16. in 20. uri
29. novembra jug. film CLOVEK S FOTOGRAFIJE ob 10. in 18. uri
30. novembra amer. barv. CS film SEJEM V TEKSASU ob 18. uri
30. novembra amer. CS film

ZLATO SEDMIH GRICEV ob 16. in 20. uri
1. dec. nem. film MASCEVALEC ob 18. in 20. uri
2. decembra nemški film MASCEVALEC ob 18. uri
3. decembra franc. barv. film TRIJE MUSKETIRJI I. in II. del ob 19. uri
4. decembra franc. barv. film TRIJE MUSKETIRJI I. in II. del ob 19. uri

Podnart

28. novembra jug. film KOT ZARA ob 19. uri
30. novembra jug. film KOT ZARA ob 17. uri in jug. film

CLOVEK S FOTOGRAFIJE ob 19. uri
1. decembra amer. CS film ZLATO SEDMIH GRICEV ob 17. in 19. uri

gledališče

PRESEKNOVO GLEDALIŠČE V KRANJU

NEDELJA — 29. novembra ob 10. uri URA PRAVLJIC — šesti program

SREDA — 2. decembra ob 16. uri Osrednji filmski klub — predvaja film za pionirje

CETRTEK — 3. decembra ob 18. uri B. Kreft GO-SPOD PUNTILA IN NJE-GOV HLAPEC MATI za red PREMIERSKI.

Opozarjamo cenjene obiskovalce, da bo predstava zaradi izredne dolžine in možnosti prevoza z avtobusi ob 18. uri in ne ob 19.30.

PETEK — 4. decembra ob 16. uri Otilia; BOG Z VAMI, MLADA LETA za red DIJASKI II.

ČUFARJEVO GLEDALIŠČE NA JESENICAH

TOREK — 1. decembra ob 15. in 19.30 Carlo Goldoni: RIBISKE ZDRAHE — komedija z glasbo in petjem. Zveze z vlaki so ugodne.

Televizija

SOBOTA — 28. novembra

RTV Zagreb 17.40 Pravljičje in bajke — RTV Beograd 18.05 Glasba brez meja — RTV Ljubljana 18.25 Napoved in TV obzornik — RTV Beograd 18.45 Ime in priimek — mladinska igra — RTV Ljubljana 19.30 Vsako soboto, 19.45 Propagandna oddaja — RTV Beograd 20.00 TV dnevnik — RTV Ljubljana 20.30 Jazz scena, 20.40 S kamero po svetu — RTV Beograd 21.10 Medaljoni — RTV Ljubljana 22.00 Dick Povell nam predstavlja, 22.30 TV obzornik

NEDELJA — 29. novembra

RTV Ljubljana 9.30 Gozdni čuvaji — RTV Beograd 10.00 Kmetijska oddaja, 14.00 Sportni prenosi — RTV Ljubljana 18.00 Mladinski TV klub, 19.00 Serijski film — RTV Beograd 20.00 TV dnevnik — Ljubljana, ZGB, BGD 20.45 Narodna glasba — RTV Beograd 21.45 Rokovanje, 22.00 Zlata ribica — balet, 22.45 Prenos športnega dogodka, 23.45 Poročila

PONEDELJEK — 30. nov.

RTV Ljubljana 10.30 Goli kralj — mladinska predstava, 17.00 Revija na kotalkah, 18.00 Reportaža o podelitvi Zlherlove plakete, 18.25 TV — RTV Beograd 18.45 Risarke 19.00 Dokumentarni film,

19.15 Tedenski športni pregled — RTV Ljubljana 19.45 Cikcak — RTV Beograd 20.00 TV dnevnik — RTV Ljubljana 20.30 Barve — balet — RTV Beograd 20.40 Dekle s tremi očeti — TV igra — RTV Ljubljana 21.40 Umetnost po ječah in taboriščih, 22.10 TV obzornik

TOREK — 1. decembra

RTV Ljubljana 18.30 Celovečerni film — RTV Beograd 20.00 TV dnevnik — RTV Zagreb 20.30 Prvič se vam predstavljajo, 21.30 Bora Baruh — kulturna oddaja — RTV Beograd 21.45 Poročila

SREDA — 2. decembra

Evrovizija 13.20 Nogomet Dukla Praga: Real Madrid — RTV Zagreb 17.10 Angleščina

— RTV Ljubljana 17.40 Pravljičja za naše najmlajše, 17.55 Pionirski TV studio, 18.25 Napoved in TV obzornik, 18.45 S kamero po Aziji — RTV Beograd 19.15 Resna glasba, 19.45 Propagandna oddaja, 20.00 TV dnevnik — RTV Zagreb 20.30 Lirika, 20.40 Zabavna glasbena oddaja — RTV Ljubljana 21.40 Kulturna panorama, 22.10 TV obzornik

CETRTEK — 3. decembra

RTV Zagreb 10.00 TV v šoli — RTV Ljubljana 16.40 Ruščina, 17.10 Angleščina na TV — RTV Beograd 17.40 Na črko, na črko — RTV Ljubljana 18.25 Napoved in TV obzornik — RTV Beograd 18.45 Po Jugoslaviji — RTV

Ljubljana 19.15 Glasbena porota, 19.45 Spored naših kinematografov — RTV Beograd 20.00 TV dnevnik — RTV Ljubljana 20.30 Tanec v Kopru — RTV Zagreb 20.40 TV igra — RTV Ljubljana 21.35 TV dokumentarni film, 22.00 TV obzornik

PETEK — 4. decembra

RTV Zagreb 17.10 Angleščina, 17.40 TV v šoli — RTV Ljubljana 18.10 TV slikanica, 18.25 Napoved in TV obzornik, 18.45 TV tribuna — RTV Zagreb 19.15 Narodna glasba, 19.45 TV akcija — RTV Beograd 20.00 TV dnevnik — RTV Ljubljana 20.30 Navzkrižno zaslišanje, 22.00 Kulturna oddaja, 22.25 TV obzornik